

Oppdal kommune
Inge Krokanns veg 2
7340 OPPDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Simon Heier, 74 16 80 85

Skadefellingstillatelse på tre (3) jerver i deler av Oppdal kommune – 100821

Oppdal kommune v/Jenny Heggvold fikk tirsdag 10. august 2021 kl. 11:23 skadefellingstillatelse på tre (3) jerver etter muntlig dialog og søknad om skadefelling samme dag. Oppdal kommune oversendte en skriftlig søknad tirsdag 10. august 2021. Tillatelsen gjelder deler av Oppdal kommune. Bakgrunnen for søknaden var funn av to lam påvist drept av jerv, og en påvist observasjon av 3 jerver nært ett av kadavrene. En pågående skadesituasjon med dokumentert kadaverfunn, skadepotensiale og at området ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv og at beitedyr skal ha prioritet, legges til grunn for beslutningen. Tillatelsen er gyldig til 17. august 2021 kl. 12:00, eller til det eventuelt er felt tre (3) jerver. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Søknaden

Vi viser til søknad fra Oppdal kommune datert 10. august 2021 om tillatelse til skadefelling av jervetispe med unger i Kråkvassdalen i Oppdal. Søknaden begrunnes med påviste tap, et stort skadepotensial, og at Oppdal er et beiteprioritert område for jerv. Det ble i den tillegg 04. august gjort en observasjon av 3 jerver i Kråkvassdalen og SNO har i ettertid bekreftet observasjonen.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Statsforvalterens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2011 og 2004, og den videre oppfølging av disse.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av rovviltnemnda 22. mars 2018. Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt på fylkene i regionen, med tre ynglinger i Møre og Romsdal og syv i Trøndelag. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet (og de fylkesvise bestandsmålene) oppnås innenfor forvaltningsområdet og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt.

Hele forvaltningsplanen, med bl.a. avgrensningene av forvaltningsområdet for jerv finner dere her: <https://www.Statsforvalteren.no/globalassets/fm-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 23. april 2021 fastsatt en kvote på 5 betingede skadefellingstillatelser på jerv i region 6 i perioden 1. juni 2021 - 15. februar 2022. Det er så langt ikke felt noen jerv av denne kvoten.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur». Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelses-områder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Statsforvalteren viser til rovviltnemndas vurderinger av NML § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 23. april 2021. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Statsforvalteren viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltnemnda i vedtak datert 23. april 2021 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltnemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv lå over det fastsatte bestandsmålet for regionen i 2020, og over bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag (2018 – 2020). Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 15 dokumenterte og antatte ynglinger. Antall ynglinger i 2020 lå på 17 ynglinger, godt over det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Statsforvalteren i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8a er tilstrekkelig ivarettatt.

Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Statsforvalteren er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på jerv, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Statsforvalteren anser derfor § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Det åpnes ikke for bruk av motorisert ferdsl i forbindelse med skadefellingsforsøket. Statsforvalteren anser med dette at § 12 er hensyntatt.

Statsforvalterens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som prioriterte beiteområder skal næringsutøverne kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det omsøkte fellingsområdet ligger i sin helhet i beiteprioritert område med tanke på jerv i region 6.

Statsforvalterens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

a) Områdets betydning som beitemark

Trollheimen Søndre Beitelag slipper om lag 4200 sau og lam på utmarksbeite. I Oppdal kommune ble det i 2020 sluppet ca. 45 000 sau og lam på utmarksbeite (tall hentet fra organisert beitebruk).

b) Skadenes omfang og utvikling

Denne beitesesongen er det påvist to lam drept av jerv i rundt Svorundfjellet. Den første med ble funnet 04. august 2021, med antatt skadedato 01. - 03. august. Det andre kadaveret ble funnet 07. august (undersøkt av SNO 09. august), med antatt skadedato 06. - 07. august.

c) Potensialet for fremtidige skader

Det er mye beitedyr i området, og området er et beiteprioritert område der det ifølge forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 ikke er bestandsmål for jerv. Forekomst av jerv i Oppdal medfører et potensiale for fremtidige skader. Det skal praktiseres en lavere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv. I tillegg nærmer vi oss en periode i beitesesongen hvor frekvensen i tap forårsaket av jerv øker.

d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Siden det fortsatt er mye igjen av beitesesongen ser ikke Statsforvalteren at det er hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre alternative forebyggende tiltak til felling på dette tidspunktet, som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 d. Nedsanking av dyra vil for eksempel kunne være et effektivt forebyggende tiltak. Det ansees imidlertid ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig med et så stort antall dyr, og på dette tidspunktet i beitesesongen.

Ytterligere vurderinger

Vurdering av forholdene rundt å iverksette skadefelling i område med mulig forekomst av tisper med unge(-r) På ettersommeren er ungene i ferd med å bli uavhengige av mora for å finne mat, og kontakten mellom mor og ungdyr blir gradvis mindre tett. Statsforvalteren anser at vi nå har

kommet så langt ut i sesongen at det normalt ikke er fare for at unger av jerv sulter eller lider unødige dersom det skulle skje at mordyr blir felt, jf. naturmangfoldloven § 15. Ut fra dette anses det dyreetisk forsvarlig å gjennomføre skadefellingsforsøk selv om det er påvist 3 jerv i området.

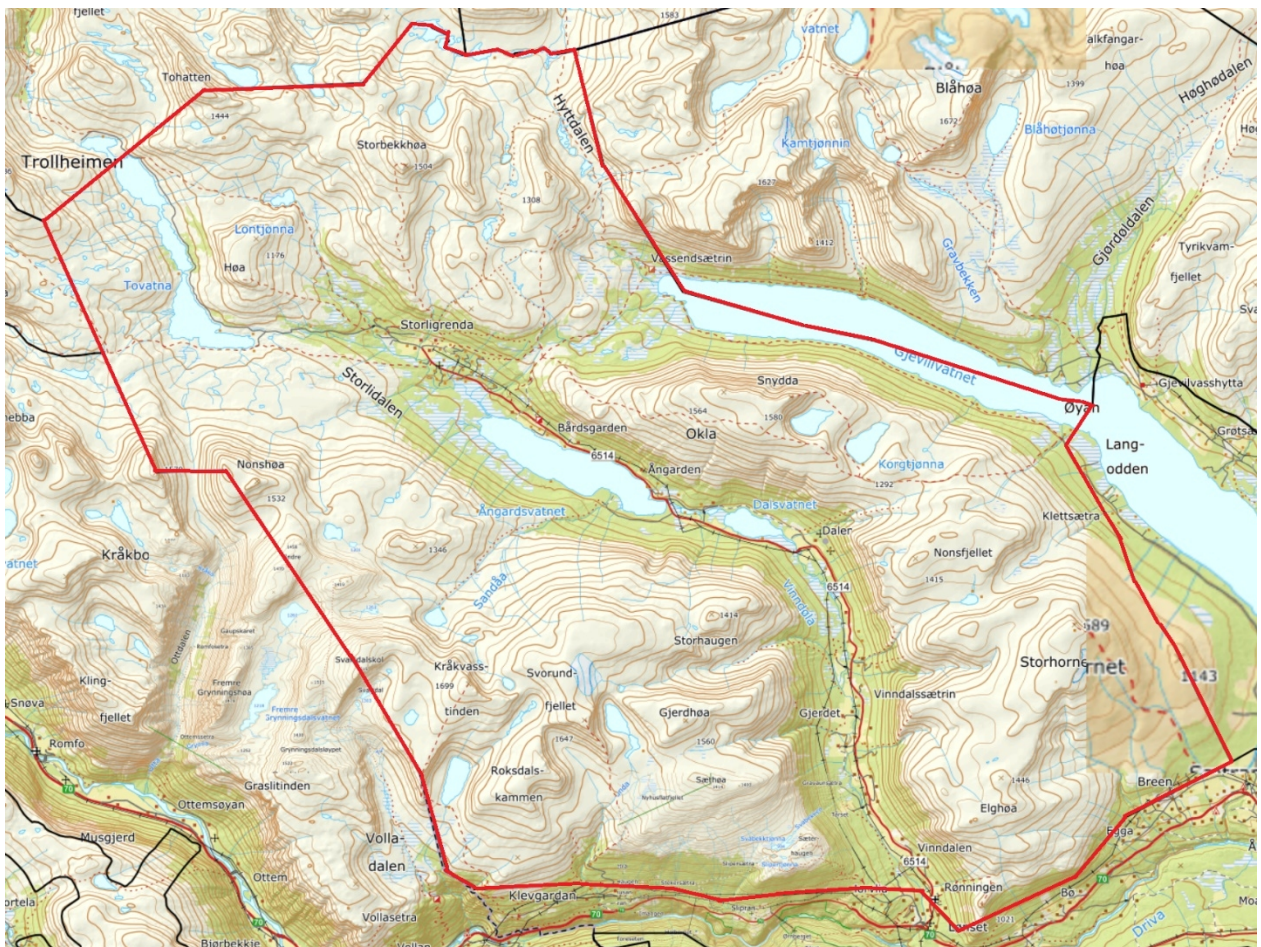
Statsforvalterens konklusjon

Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er nå påvist to lam drept av jerv i Trollheimen Søndre Beitelag den siste uken, samt med en påvist observasjon av 3 jerver (tispe og 2 unger) nært det ene kadaveret. Skadesituasjonen betraktes derfor som pågående og at potensialet for fremtidige skader er forholdsvis stort ut ifra et høyt antall dyr på utmarksbeite. Statsforvalteren mener at det ut fra foreliggende kunnskap er grunnlag for å iverksette skadefelling på tre (3) i deler av Oppdal kommune.

Vedtak

Med hjemmel lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 gir Statsforvalteren i Trøndelag skadefellingstillatelse på tre (3) jerver til deler av Oppdal kommune under følgende forutsetninger:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med tirsdag 10. august 2021 kl. 11:23 til tirsdag 17. august kl. 12:00.
2. Tillatelsen gjelder innenfor Trollheimen Søndre Beitelag sitt beiteområde slik det er nedfelt i Kilden (kilden.nibio.no).

3. Skadefellingstillatelsen gis til Oppdal kommune, og kommunen må oppnevne fellingsleder som har ansvaret for selve fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslag, skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Statsforvalteren i Trøndelag før jakt iverksettes.
4. Skadefellingslaget skal tilstrebe å felle ungdyrene/ungene før tispa/voksendyret.
5. Ved felling av jerv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for lisensfelling av jerv.
6. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Statsforvalteren i Trøndelag på telefon 930 60 221. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Statsforvalteren krever det.
7. Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader med fellingsforsøket begrenset oppad til kr 30 000,-, jf. rovviltforskriftens § 9. Budsjettrammen for godtgjøring i forbindelse med fellingsforsøket settes til kr 56 000,- (fem personer pr. dag i syv dager á kr 1 600,-).
8. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Statsforvalteren i Trøndelag og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
9. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
10. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved felling som kan medføre politietterforskning, er fellingsleder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). a) Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Statsforvalteren og politiet skal da underrettes snarest.
11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
12. Statsforvalteren i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klageadgang

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
klima- og miljødirektør
Klima- og miljøavdelingen

Simon Heier
rådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM